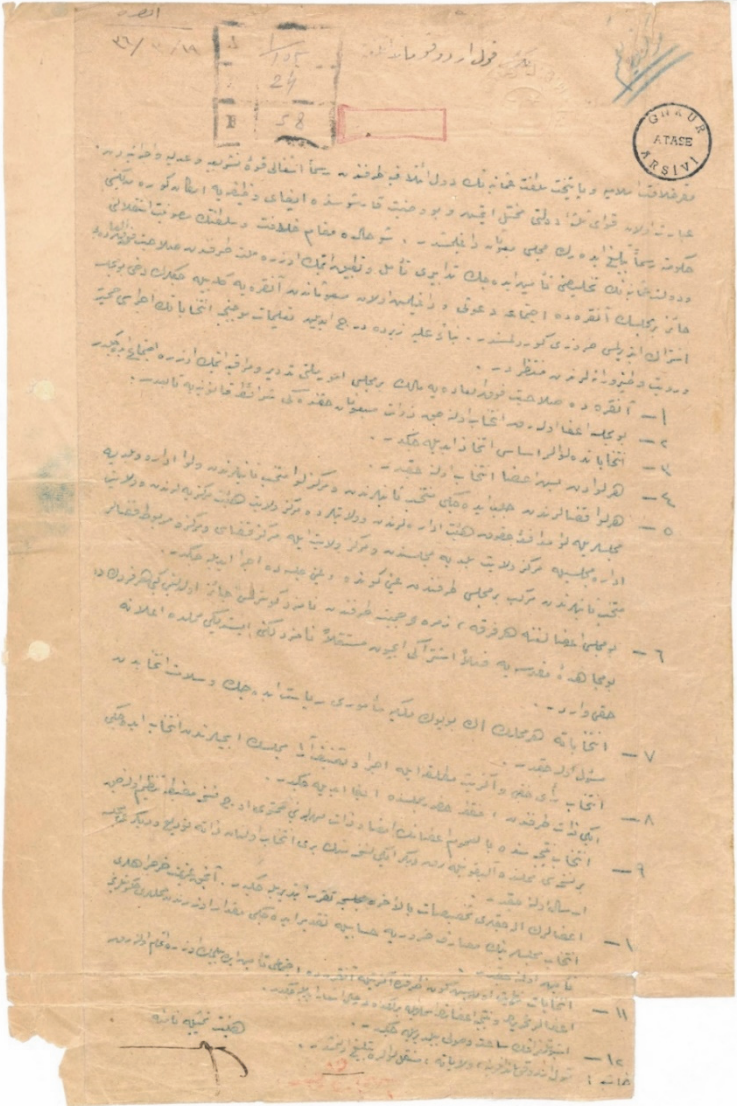

MSB ARŞİV VE ASKERÎ TARİH DAİRE BAŞKANLIĞI
ARŞİVİNDEN BELGELER

Alev KESKİN*

Ankara'da Yeni Bir Meclis Açılması ve Mebusların Seçimine İlişkin Belge

* MSB Arşiv ve Askerî Tarih Daire Başkanlığı, Uzman.

Yirminci Kolordu Kumandanlığına

Makarr-ı Hilâfet-i İslâmiyye ve Pây-ı taht-ı Saltanat-ı Osmâniyye'nin Düvel-i İ'tilâfiyye tarafından resmen işgali kuvve-i teşriyye ve adliyye ve icrâiyyeden ibâret olan kuvâ-yi selâse-i devleti muhtell etmiş ve bu vaz'iyet karşısında ifâ-yi vazîfeye imkân göremediğini Hükûmete resmen teblîg ederek Meclis-i Meb'ûsân dağılmıştır. Şu hâlde makam-ı Hilâfet ve Saltanatın masûniyyet-i istiklâlini ve Devlet-i Osmâniyye'nin tahlisini te'min edecek tedâbîri teemmül ve tatbîk etmek üzere millet tarafından salâhiyyet-i fevka'l-âdeye hâiz bir meclisin Ankara'da ictimâa da'veti ve dağılmış olan meb'ûsândan Ankara'ya gelebileceklerin dahi bu meclise iştirâk etdirilmesi zarûri görülmüştür. Binâen aleyh zîrde derc edilen ta'lîmât mûcibince intihâbâtın icrâsı hamiyet ve rü'yet-i vatan-perverânelerinden muntazardır.

1- Ankara'da salâhiyyet-i fevka'l-âdeye mâlik bir meclis umûr-ı milleti tedvîr ve murâkabe etmek üzere ictimâ' edecektir.

2- Bu meclise a'zâ olarak intihâb olunacak zevât, meb'ûsân hakkındaki şerâit-i kanûniyyeye tâbidir.

3- İntihâbâtta livâlar esâs ittihâz edilecektir.

4- Her livâdan beş a'zâ intihâb olunacaktır.

5- Her livâ kazâlarından celb edeceği müntahab-ı sânilerinden ve merkez livâ müntahab-ı sânilerinden ve livâ idâre ve belediyye meclisleriyle livâ müdâfaa-i hukuk hey'et-i idârelerinden ve vilâyetlerde merkez vilâyet hey'et-i merkeziyelerinden ve vilâyet idâre meclisiyle merkez vilâyet belediyye meclisinden ve merkez vilâyet ile merkez kazâsı ve merkeze merbût kazâlar müntahab-ı sânilerinden mürekkeb bir meclis tarafından aynı günde ve aynı celsede icrâ' edilecektir.

6- Bu meclis a'zâlığına her fırka, zümre ve cem'iyet tarafından nâm-zed gösterilmesi câiz olduğu gibi her ferdin de bu mücâhede-i mukaddeseye fi'len iştirâki için müstakillen nâm-zedliğini istediği mahalde i'lâna hakkı vardır.

7- İntihâbâta her mahallin en büyük mülkiyye me'mûru riyâset edecek ve selâmet-i intihâbdan mes'ûl olacaktır.

8- İntihâb, re'y-i hafî ve ekseriyyet-i mutlaka ile icrâ' ve tasnîf-i ârâ meclisin içlerinden intihâb edeceği iki zât tarafından fakat huzûr-ı meclisde ifâ edilecektir.

9- İntihâb netîcesinde bi'l-umûm a'zânın imzâ' ve zâtî mühürlerini muhtevî üç nüsha mazbata tanzîm olunacak bir nüshası mahallinde

alıkonularak diğeri iki nüshasının biri intihâb olunan zâta tevdi' ve diğeri meclise irsâl olunacaktır.

10- A'zâların alacakları tahsîsât bi'l-âhire meclisce takarrür etdirilecektir. Ancak azîmet harc-ı râhları intihâb meclislerinin masârif-i zarûriyye hesâbıyla takdîr edeceği mikdâr üzerinden mahalleri hükûmetlerince te'mîn olunacaktır.

11- İntihâbât nihâyet on beş gün zarfında ekseriyyetle Ankara'da ictimâi te'mîn edebilmek üzere itmâm olunarak a'zâlar tahrîk ve netîce a'zânın isimleriyle birlikde der-hâl iş'âr edilecektir.

12- İşbu telgrafın sâat-i vusûlü bildirilecektir.

Hâşîye: Kolordu kumandanlarına, vilâyâta, müstakill livâlara teblîğ olunmuştur.

Hey'et-i Temsiliyye nâmına
M. Kemâl

Yirminci Kolordu Komutanlığına

Halifelik makamının ve Osmanlı saltanatının başkentinin İtilaf devletleri tarafından resmen işgali; yasama, yürütme ve yargıdan oluşan devletin üçlü kuvvetini işlemez duruma sokmuş ve bu durum karşısında görevini yerine getirmeye imkân bulamadığını Hükûmete resmen bildirerek Mebusan Meclisi dağılmıştır. Şu hâlde halifelik makamının ve saltanatın bağımsızlığının korunmasını ve Osmanlı Devleti'nin kurtuluşunu sağlayacak tedbirleri düşünmek ve uygulamak üzere millet tarafından olağanüstü yetkilere sahip bir meclisin Ankara'da toplantıya çağırılması ve dağılmış olan milletvekillerinden Ankara'ya gelebileceklerin de bu meclise katılması zorunlu görülmüştür. Dolayısıyla aşağıda belirtilen talimat gereğince seçimlerin yapılması, yüksek ve derin vatanseverlik anlayışından beklenmektedir.

1. Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip bir meclis, memleket işlerini idare etmek ve denetlemek üzere toplanacaktır.
2. Bu meclise üye olarak seçilecek kişiler, milletvekilleri ile ilgili kanun şartlarına tabidir.
3. Seçimlerde sancaklar esas alınacaktır.
4. Her sancaktan beş üye seçilecektir.
5. Her sancağın ilçelerinden çağıracağı ikinci seçmenlerle sancak merkezinden seçilecek ikinci seçmenlerden, sancak idare ve belediye meclisleriyle müdafaa-i hukuk heyet-i idarelerinden; illerde il merkez heyet-i merkeziyeleriyle il idare meclisinden, il merkezindeki belediye meclisinden, il merkezi ile merkez ilçesi ve merkeze bağlı ilçelerin ikinci seçmenlerinden oluşan bir kurul tarafından aynı günde ve aynı oturumda yapılacaktır.
6. Bu meclis üyeliğine her parti, zümre ve cemiyet tarafından aday gösterilebileceği gibi her ferdin de bu kutsal mücadeleye fiilen katılması için bağımsız olarak adaylığını istediği yerden koyma hakkı vardır.
7. Seçimlere her bölgenin en büyük mülki yöneticisi başkanlık edecek ve seçimlerin güvenliğinden sorumlu olacaktır.
8. Seçim, gizli oyla ve salt çoğunluk esasına göre yapılacak ve oy sayımı meclisin içinden seçeceği iki kişi tarafından meclis huzurunda yapılacaktır.

9. Seçim sonucunda bütün üyelerin imzalarının ve mühürlerinin bulunduğu üç nüsha mazbata düzenlenecek, bir nüshası mahallinde alıkonularak diğer iki nüshasından biri seçilen kişiye verilecek, diğeri meclise gönderilecektir.
10. Üyelerin alacakları ödenek daha sonra Meclis tarafından kararlaştırılacaktır. Ancak geliş yollukları seçim kurullarının zorunlu masraflar olarak belirleyeceği miktar üzerinden mahalleri idarelerce sağlanacaktır.
11. Seçimler, en geç 15 gün içinde Ankara'da çoğunlukla toplanmayı sağlayacak şekilde tamamlanarak üyeler hareket edecek ve sonuç üyelerin isimleriyle birlikte hemen bildirilecektir.
12. Bu telgrafın alındığı saat bildirilecektir.

Not: Kolordu komutanlarına, valiliklere, bağımsız sancaklara tebliğ edilmiştir.

Heyet-i Temsiliye adına
Mustafa Kemal